

DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2026-1-20>
УДК 37.014.6:005.21

Райчева Лариса Іванівна

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки і міжнародних економічних відносин,
Міжнародний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7764-4766>*

МОДЕЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ

Статтю присвячено дослідженню теоретичних та методологічних засад формування стратегічної моделі управління якістю загальної середньої освіти на основі інституційної спроможності закладів освіти. Обґрунтовано економічну та управлінську природу категорії «якість освіти» як інтегрованого показника результативності освітньої системи, що формується через взаємодію ресурсного потенціалу, управлінських компетентностей та стратегічного планування. Проаналізовані наукові підходи до трактування якості освіти та систематизовані основні концепції її оцінювання. На основі проведеного аналізу сформовано багаторівневу модель стратегічного управління якістю ЗСО, яка поєднує інституційну спроможність, стратегічну орієнтацію, процесне управління та кваліметричний моніторинг. Доведено, що інтеграція інструментів стратегічного менеджменту у систему управління освітою сприяє підвищенню її результативності, адаптивності та конкурентоспроможності.

Ключові слова: освітній менеджмент, трансформація, якість освіти, заклад освіти, моделі, управління та адміністрування.

Larysa Raicheva

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Economics and
International Economic Relations,
International University*

MODEL OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASED ON INSTITUTIONAL CAPACITY

The article examines the theoretical and methodological foundations for developing a strategic model of quality management in general secondary education based on the concept of institutional capacity of educational institutions. The study substantiates the economic and managerial nature of the category “quality of education” as an integrated indicator of the effectiveness of the educational system, which is formed through the interaction of institutional resources, managerial competencies, and strategic planning mechanisms. Particular attention is given to the transformation of traditional administrative approaches to education management in the context of modern socio-economic challenges, decentralization of governance, and the expansion of institutional autonomy of educational institutions. The research analyzes scientific approaches to defining the concept of educational quality and systematizes the main theoretical interpretations developed in the fields of pedagogy, economics, and public administration. It is argued that educational quality should be considered not only as compliance with educational standards and learning outcomes but also as a strategic management category that reflects the ability of an educational system to adapt to external challenges, ensure efficient resource allocation, and generate long-term socio-economic value. A multi-level model of strategic quality management in general secondary education is proposed. The model integrates four key components: institutional capacity, strategic capacity, process management, and qualimetric monitoring. Their interaction forms a comprehensive management framework aimed at achieving sustainable educational outcomes and improving the effectiveness of educational institutions. The model also incorporates elements of strategic management, including long-term planning, resource management, organizational development, and continuous quality improvement. The results of the research confirm that the transition from an administrative control model to an integrated strategic management model based on institutional capacity is a necessary condition for improving the quality of general secondary education in modern conditions.

Keywords: educational management, transformation, education quality, educational institutions, models, management and administration.



© Райчева Л.І., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Постановка проблеми. Сучасний розвиток соціально-економічних процесів суттєво впливає на функціонування системи освіти та зумовлює необхідність переосмислення підходів до управління її якістю. У цих умовах особливого значення набуває здатність закладів освіти ефективно реагувати на зміни зовнішнього середовища, забезпечувати стабільність функціонування та формувати передумови для довгострокового розвитку. Одним із ключових чинників такого розвитку є інституційна спроможність закладів освіти, яка передбачає ефективне використання ресурсів, удосконалення управлінських механізмів, розвиток інноваційних підходів до організації освітнього процесу та посилення взаємодії з ринком праці [1]. Саме ці фактори створюють підґрунтя для формування конкурентоспроможної освітньої системи, здатної відповідати сучасним суспільним потребам.

Якість загальної середньої освіти має стратегічне значення для соціально-економічного розвитку держави, оскільки безпосередньо впливає на формування людського капіталу та інноваційного потенціалу суспільства [5]. З огляду на це дослідження проблем забезпечення та управління якістю освіти набуває особливої актуальності. Водночас сама категорія «якість освіти» характеризується складною та багатовимірною природою, що зумовлює її міждисциплінарний характер.

Економічний аспект якості освіти переконливо обґрунтовано у працях Е. Ханушека та Л. Вьоссмана, які доводять існування прямого зв'язку між рівнем когнітивних навичок учнів і темпами довгострокового економічного зростання держави. За їхніми оцінками, навіть незначне підвищення середнього результату міжнародного дослідження PISA може забезпечити суттєвий приріст валового внутрішнього продукту у довгостроковій перспективі [14]. Це свідчить про те, що якість освіти виступає не лише соціальною, а й важливою економічною категорією.

У сучасних умовах традиційна адміністративна модель управління якістю освіти, що базується переважно на контролі та регламентації діяльності, виявляється недостатньо ефективною. Освітнє середовище характеризується високою динамічністю, невизначеністю та посиленням конкуренції за ресурси й людський потенціал. За таких умов зростає потреба у формуванні нових підходів до стратегічного управління розвитком закладів освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання стратегічного менеджменту та інституційної спроможності організацій активно досліджуються в економічній науці. До класичних наукових робіт із цього напрямку слід віднести праці М. Портера [7], Р. Каплана і Д. Нортонна [8]. Водночас у сфері освітнього менеджменту переважають дослідження нормативно-правового або педагогічного спрямування – наукові праці Т. Лукіної [3], Г. Єльникової, З. Рябової [10].

Втім недостатньо уваги приділяється інтеграції класичних інструментів стратегічного менеджменту у систему управління якістю освіти. Також проблемою є відсутність концептуальних засад формування та впровадження стратегічної моделі управління якістю ЗСО, яка б інтегрувала інституційну спроможність закладу, механізми моніторингу та сучасні інструменти стратегічного менеджменту.

Метою дослідження є обґрунтування концептуальних засад та розроблення моделі стратегічного управління якістю загальної середньої освіти на основі розвитку інституційної спроможності закладів освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У межах управлінської парадигми заклад освіти доцільно розглядати як соціально-економічну організацію, що функціонує в умовах обмежених ресурсів, взаємодіє зі стейкхолдерами та формує власні конкурентні переваги через якість освітніх послуг. Відповідно, забезпечення якості освіти у сучасних умовах стає не лише педагогічним, а й стратегічним управлінським завданням, пов'язаним із формуванням ефективної системи стратегічного планування, управління ресурсами, розвитком персоналу та організаційною культурою.

Такий ресурсний підхід дозволяє розглядати інституційну спроможність закладу освіти через призму його управлінських, кадрових, фінансових, організаційних та інформаційних ресурсів і здатностей, ефективна комбінація яких сприяє забезпеченню досягнення стратегічних цілей.

В умовах децентралізації управління освітою та розширення автономії закладів освіти проблема формування інституційної спроможності закладів освіти набуває ключового значення, що зумовлює перенесення відповідальності за стратегічні результати на рівень конкретної організації. Це потребує впровадження сучасних інструментів стратегічного менеджменту, управління змінами, ризик-менеджменту та системи внутрішнього забезпечення якості як елементу корпоративного управління. Безумовно, такі системні зміни потребують і зміни моделі стратегічного управління розвитком закладів освіти. Модель стратегічного управління розвитком закладів освіти на засадах інституційної спроможності має бути заснована на принципах:

1. Реалізації та розвитку ресурсного потенціалу.
2. Розвитку управлінських компетентностей керівників.
3. Забезпеченні організаційної стійкості та адаптації до викликів зовнішнього середовища.
4. Формуванні передумов для конкурентоспроможності закладу освіти.
5. Інтеграції стратегічного планування з внутрішньою системою управління якістю.

Якість освіти є багатогранним складним поняттям, яке виступає об'єктом досліджень фахівців у сфері публічного управління та адміністрування,

менеджменту, педагогіки, економіки, тощо. Це обумовлює наявність різних підходів до її визначення. Ю. Ямполь, С. Поліщук зазначають, що саме якість є визначальним фактором розвитку системи освіти [2].

Так, у педагогічному контексті колектив авторів за редакцією О. Локшиної визначає якість освіти як відповідність освітніх результатів стандартам та здатність системи забезпечувати формування ключових компетентностей учнів [4].

Економічна категорія «якість» означає набір певних властивостей і характеристик, що забезпечують здатність продукції чи послуг задовольняти потреби. У стандартах серії ISO 9000 якість визначається як ступінь відповідності сукупності притаманних характеристик встановленим вимогам [9]. Таким чином, економічна сутність категорії «якість» поєднує два ключові виміри: споживчу корисність та нормативну відповідність.

У теорії управління та адміністрування якість здебільшого визначається як чинник конкурентоспроможності та ефективності. Відповідно до положень концепції Total Quality Management (TQM), якість є результатом безперервного вдосконалення процесів, орієнтації на споживача та інтеграції управлінських функцій.

Якість освіти є специфічною категорією, оскільки освітні послуги як суспільне благо мають нематеріальний, соціально значущий результат, відтермінований у часі. Крім того, галузь освіти функціонує в умовах ресурсних обмежень, інституційної регламентації та підзвітності, що наближує її до організаційно-економічних моделей управління.

Так, Т. Лукіна розглядає якість загальної середньої освіти як комплексну характеристику системи, процесу та результату функціонування освіти, підкреслюючи її управлінську природу та необхідність кваліметричного вимірювання [3]. У такому трактуванні якість освіти постає не лише як педагогічний феномен, а як об'єкт управління, що підлягає структуризації, нормуванню та кількісному вимірюванню через систему показників, критеріїв і процедур моніторингу. У табл. 1 нами систематизовані підходи до визначення поняття якості освіти

З урахуванням цих особливостей можна виокремити кілька принципових положень якості для сфери загальної середньої освіти:

1. Якість як відповідність потребам – освіта повинна задовольняти потреби особистості, суспільства та держави.

2. Якість як відповідність стандартам – освітні результати мають відповідати державним стандартам та міжнародним вимогам.

3. Якість як ефективність використання ресурсів – управління освітою повинно забезпечувати раціональне використання фінансових, кадрових та матеріальних ресурсів.

4. Якість як стратегічна конкурентоспроможність – освітня система формує людський капітал, що визначає позиції держави в глобальній економіці.

5. Якість як безперервне вдосконалення – система управління освітою має функціонувати на засадах циклічності та стратегічного моніторингу.

Економічний підхід до поняття якості освіти розширює її традиційне розуміння, переводячи його у площину стратегічного управління та інституційної спроможності. Якість освіти перестає бути виключно характеристикою навчальних результатів і набуває ознак інтегрованої управлінської категорії, що відображає здатність освітньої системи ефективно функціонувати, адаптуватися до зовнішніх викликів та забезпечувати довгострокову соціально-економічну віддачу.

Саме таке трактування якості з освітнім контекстом обумовлює актуальність наукових та методологічних досліджень для формування стратегічної моделі управління якістю загальної середньої освіти, заснованої на поєднанні результативності, процесної ефективності та інституційної спроможності.

Статистичні показники підтверджують необхідність переходу від адміністративної моделі контролю до стратегічної моделі управління якістю ЗСО, що інтегрує інституційні, процесні та кваліметричні механізми.

Отже, якість ЗСО можна представити як функцію взаємодії інституційної спроможності, стратегічної спроможності, процесного управління та кваліме-

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття якості освіти

Автор	Визначення якості освіти
Т. Лукіна	Комплексна характеристика системи, процесу та результатів освіти, що підлягає вимірюванню через критерії та показники
Г.Єльнікова, З. Рябова	Рівень відповідності освітніх результатів очікуваним показникам, що визначається через систему моніторингу
L. Harvey & D. Green	Якість як багатовимірне поняття: досконалість, відповідність стандарту, відповідність меті, цінність за кошти, трансформація
ОЕСД	Здатність освітньої системи формувати функціональні компетентності та навички для життя

Джерело: складено автором з використанням [3; 10; 11; 14]

тричного моніторингу [10], що забезпечують цілісність, результативність і стійкість освітньої системи:

$$\text{Якість_ЗСО} = f(\text{IC}, \text{CC}, \text{ПУ}, \text{KM})$$

де IC – інституційна спроможність

CC – стратегічна спроможність

ПУ – процесне управління

KM – кваліметричний моніторинг

У межах запропонованої моделі функція має інтегративний та нелінійний характер, оскільки вплив кожної складової не є ізольованим, а визначається їх взаємозалежністю. Зокрема, інституційна спроможність створює структурну основу для реалізації стратегії; стратегічна спроможність визначає довгострокові орієнтири розвитку; процесне управління трансформує стратегічні цілі у практичну діяльність; кваліметричний моніторинг забезпечує зворотний зв'язок і коригування управлінських рішень. За відсутності хоча б одного з елементів система втрачає цілісність, отже, якість ЗСО формується не як проста сума показників, а як синергійний результат взаємодії управлінських контурів. Такий підхід дозволяє

перейти від декларативного розуміння якості до її формалізованої управлінської моделі, придатної для емпіричного вимірювання та стратегічного аналізу. Запропонована модель включає такі структурні елементи, кожен із яких відображає різні елементи процесу управління ЗСО (рис. 1).

Досвід країн із високими освітніми результатами демонструє, що якість освіти забезпечується через поєднання інституційної автономії, стратегічного планування та системного моніторингу.

Представлена модель стратегічного управління якістю ЗСО дозволяє інтегрувати системний, процесний та аналітичний підходи, забезпечуючи цілісність управління та орієнтацію на довгострокову результативність. Модель узгоджується з міжнародним досвідом країн із високими освітніми результатами, де поєднання автономії, стратегічного планування та системного моніторингу є ключовими чинниками підвищення якості освіти.

Сучасна практика закладів освіти дозволяє виокремити 3 моделі управління якістю ЗСО: фінська, естонська та польська [15]. Кожна із цих моделей

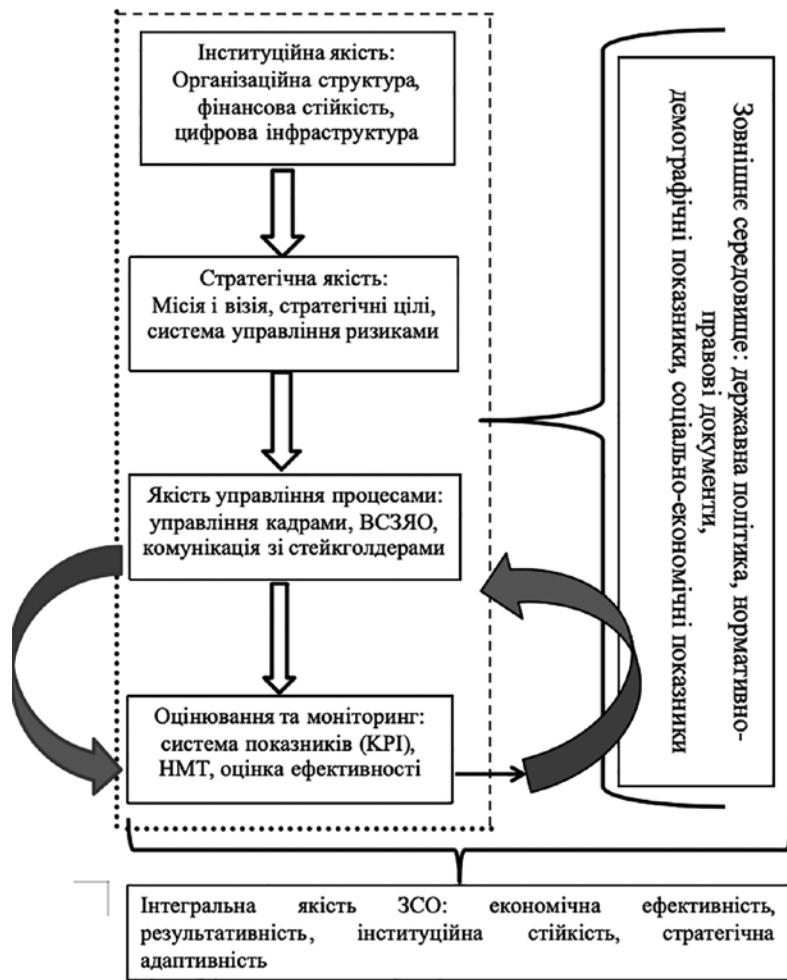


Рис. 1. Багаторівнева модель управління якістю ЗСО

Джерело: складено автором з використанням [12–15]

акцентує увагу на ключовому для її функціонуванні елементі.

Так, фінська модель базується на високому рівні автономії шкіл, довірі до педагогів та мінімізації зовнішнього тестування. Заклади освіти самостійно формують програми розвитку, орієнтуючись на національні рамкові стандарти. Контроль якості здійснюється через внутрішню систему самооцінювання та професійну відповідальність педагогів. Такий підхід забезпечує стабільно високі результати PISA та низьку диференціацію між школами.

Естонія демонструє одну з найуспішніших моделей цифрової трансформації освіти. Система управління якістю інтегрує електронний документообіг, цифрові платформи оцінювання та централізовану аналітику даних. Поєднання автономії закладів із чіткою державною стратегією розвитку освіти дозволило країні досягти одних із найвищих показників PISA в Європі.

Реформа освіти в Польщі передбачала децентралізацію управління, посилення ролі місцевого самоврядування та запровадження системи зовнішнього оцінювання. Важливим елементом стало стратегічне планування на рівні школи та впровадження механізмів внутрішнього забезпечення якості. У результаті Польща суттєво покращила результати міжнародних досліджень протягом двох десятиліть.

Порівняльний аналіз свідчить, що ефективні моделі забезпечення якості освіти повинні бути побудовані на принципах забезпечення інституційної ефективності, цифровізації управлінських рішень та процесів, системного моніторингу результатів.

Висновки. Проведене дослідження зазначило, що якість загальної середньої освіти має стратегічний характер і не може розглядатися виключно як відповідність освітніх результатів встановленим стандартам. Сучасні трансформаційні процеси та прогресивна міжнародна практика вимагають переходу від адміністративно-контрольної моделі забезпечення якості до інтегрованої управлінської моделі, заснованої на принципах стратегічного менеджменту та інституційної спроможності.

Аналіз наукових підходів засвідчив, що вітчизняні дослідження здебільшого зосереджені на нормативно-правових, педагогічних та моніторингових аспектах якості освіти, тоді як інтеграція інструментів стратегічного менеджменту в систему управління якістю залишається недостатньо розробленою. Узагальнення економічного та управлінського трактування категорії «якість» дозволило розширити її розуміння в освітньому контексті та обґрунтувати необхідність врахування інституційного, стратегічного та процесного вимірів.

Запропонована багаторівнева модель управління якістю ЗСО забезпечує досягнення інтегральної якості через досягнення цілей на рівні стратегічного управління, інституційної спроможності та ресурсного потенціалу.

Перспективним науковим напрямом подальших досліджень доцільно спрямувати на емпіричну апробацію моделі в закладах загальної середньої освіти, розроблення інтегральних показників оцінювання якості та визначення кількісних параметрів впливу інституційної й стратегічної спроможності на освітні результати.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Райчева Л.І., Нестерова К.С. Принцип автономії закладу вищої освіти: можливості, ризики та моделі реалізації. *Науковий журнал «Розвиток міста»*. 2025. Вип. 2. С. 175–180.
2. Ямполь Ю. В., Поліщук С. В. Критерії ефективності менеджменту якості освіти в закладах загальної середньої освіти. *Збірник наукових праць Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: «Освіта і менеджмент»* (50). 2024. С. 11–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2024-50-11>.
3. Лукіна Т. О. Управління якістю загальної середньої освіти : [посібник]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка, 2020. 296 с.
4. Волинець Л. Л., Джурило А. П., Єгоров Г. С., Лавриченко Н. М., Локшина О. І. та ін. Забезпечення якості загальної середньої освіти у провідних країнах Європи та США : монографія / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 374 с.
5. Суворова Л. К. Управління якістю освіти як стратегічний напрям державної політики в Україні. *Academy Vision: науковий журнал*. 2025. С. 1–12.
6. Чипорнюк В. В. Current state of educational quality management in higher education and IQMS models. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*. 2025. № 1. С. 1–17.
7. Porter M. E. *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. New York : Free Press, 1980. 396 p. URL: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=195>
8. Kaplan R. S., Norton D. P. *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston : Harvard Business School Press, 1996. 322 p.
9. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 45 с.
10. Сльникова Г. В., Рябова З.В. Моніторинг як ефективний засіб оцінювання якості загальної середньої освіти в навчальному закладі. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 115, Т. 1. С. 35–43.
11. OECD. *Education Policy Outlook 2019: Working Together to Help Students Achieve their Potential*. Paris: OECD Publishing. URL: <https://doi.org/10.1787/2b8ad56e-en>
12. Hanushek E., Woessmann L. *The Knowledge Capital of Nations: Education and the Economics of Growth*. MIT Press. 2015. URL: https://hanushek.stanford.edu/sites/default/files/publications/Hanushek%20Woessmann%202020%20Education_knowledge%20capital_and_economic%20growth.pdf

13. Bush T. School leadership and management in disruptive times. *Educational Management Administration & Leadership*. 2020. Vol. 48(6). P. 873–879. <https://doi.org/10.1177/1741143220932412>
14. Harvey L., Green D. Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*. 1993. Vol. 18, No. 1. P. 9–34. DOI: <https://doi.org/10.1080/0260293930180102>
15. Pollitt C., Bouckaert G. *Public Management Reform: A Comparative Analysis*. Oxford: Oxford University Press, 2017. URL: <https://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/40090/1/102.Christopher%20Pollitt.pdf>

REFERENCES:

1. Raicheva L. I., Nesterova K. S. (2025) Pryntsyp avtonomii zakladu vyshchoi osvity: mozhyvosti, ryzyky ta modeli realizatsii [The principle of autonomy of higher education institutions: opportunities, risks and models of implementation]. *Rozvytok mista – City Development*, vol. 2, pp. 175–180. (in Ukrainian)
2. Yampol Yu. V., Polishchuk S. V. (2024) Kryterii efektyvnosti menedzhmentu yakosti osvity v zakladakh zahalnoi serednoi osvity [Criteria of effectiveness of education quality management in general secondary education institutions]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho natsionalnoho universytetu im. V. I. Vernadskoho. Seriya: Osvita i menedzhment*, vol. 50, pp. 11–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2024-50-11> (in Ukrainian)
3. Lukina T. O. (2020) Upravlinnia yakistiu zahalnoi serednoi osvity [Quality management of general secondary education]. Kamianets-Podilskyi: Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet im. I. Ohienka, 296 p. (in Ukrainian)
4. Volynets L. L., Dzhurylo A. P., Yehorov H. S., Lavrychenko N. M., Lokshyna O. I. et al. (2014) Zabezpechennia yakosti zahalnoi serednoi osvity u providnykh krainakh Yevropy ta SShA [Quality assurance of general secondary education in leading European countries and the USA]. Kyiv: Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy, 374 p. (in Ukrainian)
5. Suvorova L. K. (2025) Upravlinnia yakistiu osvity yak stratehichniy napriam derzhavnoi polityky v Ukraini [Education quality management as a strategic direction of state policy in Ukraine]. *Academy Vision*, pp. 1–12. (in Ukrainian)
6. Chyporniuk V. V. (2025) Current state of educational quality management in higher education and IQMS models [Current state of educational quality management in higher education and IQMS models]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka*, no. 1, pp. 1–17. (in Ukrainian)
7. Porter M. E. (1980) *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. New York: Free Press, 396 p. Available at: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=195>
8. Kaplan R. S., Norton D. P. (1996) *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston: Harvard Business School Press, 322 p.
9. DSTU ISO 9000:2015 (2016) *Systemy upravlinnia yakistiu. Osnovni polozhennia ta slovnyk terminiv* [Quality management systems. Fundamentals and vocabulary]. Kyiv: DP “UkrNDNTs”, 45 p. (in Ukrainian)
10. Yelnykova H. V., Riabova Z. V. (2007) Monitorynh yak efektyvnyi zasib otsiniuvannia yakosti zahalnoi serednoi osvity v navchalnomu zakladi [Monitoring as an effective tool for assessing the quality of general secondary education in an educational institution]. *Kultura narodov Prichernomoria*, vol. 1, no. 115, pp. 35–43. (in Ukrainian)
11. OECD (2019) *Education Policy Outlook 2019: Working Together to Help Students Achieve their Potential*. Paris: OECD Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1787/2b8ad56e-en>
12. Hanushek E., Woessmann L. (2015) *The Knowledge Capital of Nations: Education and the Economics of Growth*. MIT Press. Available at: https://hanushek.stanford.edu/sites/default/files/publications/Hanushek%20Woessmann%202020%20Education_knowledge%20capital_and_economic%20growth.pdf
13. Bush T. (2020) School leadership and management in disruptive times. *Educational Management Administration & Leadership*, vol. 48(6), pp. 873–879. DOI: <https://doi.org/10.1177/1741143220932412>
14. Harvey L., Green D. Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*. 1993. Vol. 18, No. 1. P. 9–34. DOI: <https://doi.org/10.1080/0260293930180102>
15. Pollitt C., Bouckaert G. (2017) *Public Management Reform: A Comparative Analysis*. Oxford: Oxford University Press. Available at: <https://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/40090/1/102.Christopher%20Pollitt.pdf>

Дата надходження статті: 19.02.2026

Дата прийняття статті: 12.03.2026

Дата публікації статті: 31.03.2026